Gemeente Amsterdam
Centrum

Verslag bewonersbijeenkomst tijdelijke inrichting Binnengasthuisplein (Universiteitskwartier)

Locatie:	online
Datum:	19 januari 2022
Aanwezig:	Els Daems, sr. projectmanager Universiteitskwartier, Gemeente Amsterdam Marieke Hendriks, projectmanager Universiteitskwartier, Gemeente Amsterdam Maarten Kool, ontwerper openbare ruimte, Gemeente Amsterdam Harm-Klaas Naaijer, sr. ontwerper, landschapsarchitect, Gemeente Amsterdam Abdullah Al Awwadi, omgevingsmanager Universiteitskwartier, Universiteit van Amsterdam; Simone van den Brink, programmamanager Universiteitskwartier, Universiteit van Amsterdam; Jobien Kuiper, programmamanager huisvesting faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam; Niels Tuip, projectmanager BG5, Universiteit van Amsterdam; Irmgard van Genderen, facilitair manager Universiteit van Amsterdam 7 bewoners en anderszins betrokkenen
Verslag:	Cunera Frisart

1. Opening, inleiding

Marieke Hendriks heet de aanwezigen welkom.
Ten behoeve van de verslaglegging wordt de bijeenkomst opgenomen (beeld en geluid).
Na oplevering van de UvA-gebouwen in het Universiteitskwartier wordt de openbare ruimte definitief ingericht. Ook in de tussentijd dient het Binnengasthuisplein een prettige plek te zijn en een tijdelijke inrichting moet daaraan bijdragen. Tijdens een 'wandeling' op en rond het plein en tijdens de online bewonersavond op 8 december jongstleden zijn ideeën verzameld voor die tijdelijke inrichting. Met behulp van alle input tekenden ontwerpers Maarten Kool en Harm-Klaas Naaijer een wensbeeld, dat zij zullen presenteren.

2. Verslag online bewonersavond d.d. 8 december 2021

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.
Een van de bewoners geeft aan het verslag nog niet te hebben gezien. Mocht hij na lezen daarvan nog willen reageren, dan kan dat per mail naar Marieke Hendriks, m.hendriks@amsterdam.nl.

3. Presentatie wensbeeld

Opmerking vooraf: omdat de gemeente voor zeer hoge uitgaven stond en staat, onder andere ten gevolge van de coronaperiode en de aanpak van kades en bruggen, ontkomt zij niet aan bezuinigen. Ook bij dit project, de tijdelijke inrichting van het Binnengasthuisplein, moet rekening gehouden worden dat het beschikbare budget wellicht niet toereikend zal zijn om alle wensen (meteen) uit te voeren. Het is dus aan te raden om te bedenken welke wensen prioriteit hebben, wat op een later moment zou kunnen worden uitgevoerd en wat eventueel kan vervallen.

Maarten Kool en Harm-Klaas Naaijer lichten de tekening (plattegrond Binnengasthuisplein) toe.

Groen
- Huidige prunus op het plein krijgt gezelschap van twee prunussen en een aantal krentenboompjes; dit zijn heesters die niet heel diep wortelen, wat gunstig is vanwege kabels en leidingen die onder het plein lopen. Met de keuze van deze soorten wordt gewenste overzichtelijkheid behouden.
- Door de plaatsing van de bomen/boompjes en groenvakken (boomspiegels), wordt het plein min of meer in tweeën gedeeld waardoor het niet alleen groener wordt maar ook minder gemakkelijk is om per fiets over te steken.
- Beplanting groenvakken onder de bomen op het plein: bloeiende, vaste planten, laagblijvend (in verband met overzichtelijkheid), gemengd, geen statisch maar natuurlijk beeld, goed voor de ecologie (vlinders en bijen aantrekken), bijvoorbeeld een combinatie van bloeiende planten, grassoorten, zogeheten prairieplanten, zodat het er in alle seizoenen mooi uit ziet.
- Geveltuinen uitbreiden, strakkere belijning, consequenter uiterlijk.
- Huidige zeven plantenbakken: vier plaatsen bij de jeu de boulesbaan, drie in slalompositie in Binnengasthuisstraat tussen tijdelijke bouwhekken en plein ter hoogte van Vendelstraat, zodat fietsverkeer wordt afgeremd.
- Turfdraagsterpad: verdwenen boom (linde) terugplaatsen (Programma Herbeplanting).
- Langs BG2-gebouw: geveltuinen tegen gevel aan is niet wenselijk, aangezien dan teveel vocht vanuit de geveltuinen kan optrekken in de oude muren. Daarom is gekozen voor bakken met beplanting. Materiaal: cortenstalen bakken mits budget dit toelaat; zo niet dan wordt een minder kostbaar materiaal gekozen.

Fietsparkeren
- Op de tekening is het aantal fietsparkeerplaatsen uitgebreid op de huidige locatie (langs de rand van de korte zijde van het plein bij het woongebouw) met in het verlengde daarvan een vak ten behoeve van parkeren van circa vier brommers.
- Wat betreft type rek moet bepaald worden welke wens prioriteit heeft:
  - meer fietsparkeervoorzieningen (voor de hand ligt dan uitbreiding met zelfde type rek dat er nu staat, aangezien daarin goed geparkeerd kan worden en de gemeente deze nog op voorraad heeft, wat budgettair gunstig is, nadeel is dat zwerfvuil hierin gemakkelijk blijft hangen);
  - of betere kwaliteit van de openbare ruimte (nieuwe rekken aanschaffen waarin zwerfvuil minder blijft hangen c.q. gemakkelijker te verwijderen is, is echter kostbaar).

Bestrating
- door plein en pad eromheen in twee verschillende kleuren uit te voeren, wordt zowel zichtbaar als voelbaar benadrukt, dat het een plein betreft en dat het niet de bedoeling is dat eroverheen gefietst wordt. Het plein kan bijvoorbeeld uitgevoerd worden in rode klinkers (herbruikbaar bij definitieve inrichting) met een grijskleurig pad eromheen.

Diversen
- jeu de boulesbaan opfrisbeurt geven en iets opschuiven richting gevel van woongebouw, waardoor toegang tot plein (tussen jeu de boulesbaan en woongebouw) smaller wordt en daarmee voor fietsers minder aantrekkelijke toegang is tot het plein.

4. Reacties

Naar aanleiding van de presentatie wordt onderstaande besproken.

Groen
- Financiering (cortenstalen) bakken langs gevel BG2-gebouw: in eerste instantie wordt bij financiering van tijdelijke herinrichting uitgegaan van gemeentelijk budget. Mocht dit niet toereikend blijken, waardoor bepaalde wensen niet kunnen worden uitgevoerd, dan wordt met andere betrokkenen - bijvoorbeeld UvA - overlegd wat zij eventueel kunnen bekostigen.

- Dakbeplanting op 1-laags UvA-gebouw langs Turfdraagsterpad: tijdelijke inrichting betreft de openbare ruimte van het plein, het dak is daar geen onderdeel van en wordt daarom voor de korte termijn buiten beschouwing gelaten. Voor de langere termijn kan desgewenst uitgezocht worden of vergroenen van het dak kan en mag en of hier financiële middelen voor zijn.
- Bewoners zijn erg positief over (diagonale verdeling van) groenvakken/bomen op het plein.
- Geveltuinen: grotendeels goed zoals ze zijn, kleine aanpassingen is voor nu genoeg en scheelt geld. Op tekening lijken geveltuinen rond trappen van woongebouw met lagere huisnummers verdwenen, verzoek: hoeveelheid geveltuinen niet verminderen.
- Bakken op strategische plekken langs bouwhek aan buitenzijde van plein vormen mooie afscheiding. Verbetertip: mooiere en zwaardere bakken, want de huidige worden regelmatig verschoven.
- Drie plantbakken in slalompositie hebben waarschijnlijk weinig toegevoegde waarde en bovendien hebben bewoners weinig zicht op de mooie bakken op de voorgestelde plek.
- Groen bij jeu de boulesbaan:
  - aan noordzijde meer (dan de vier voorgestelde) plantenbakken (bijvoorbeeld aanvullen met drie bakken die getekend staan als slalomconstructie), dichter bij elkaar, zodat tussen bakken geen ruimte is om fietsen/motoren te parkeren;
  - aan zuidzijde terracotta potten laten staan, zodat noord- en zuidzijde samen mooi groen, bloemig, vrolijk geheel vormen;
  - lage houten bakken, beperkte hoogte waar goed overheen gekeken kan worden, zodat het geen verstopplek wordt;
  - met plantenbakken kan in de tijdelijke situatie geschoven worden om uit te vinden welke locatie het beste bevalt.
- Graag meer groen op plein langs Binnengasthuisstraat, bijvoorbeeld door bomen/plantvakken op plein in iets ruimere bocht richting Binnengasthuisstraat te plaatsen. Helpt wellicht ook als barrière tegen fietsers en bestelauto's, fietsenrekken worden enigszins aan zicht onttrokken. Wat betreft overzichtelijkheid: belangrijk is open zichtlijn naar Grimburgwal en Vendelstraat, dus geen grote bomen; kleine boompjes waar langs gekeken kan worden is geen probleem.
- Afmeting groenvakken: of deze groter zouden moeten wordt nog bekeken, wens is immers ook om plein niet (bijna) geheel groen te maken.
- Bewonersparticipatie (met betrekking tot groen, onderhoud, bijenkorven et cetera):
  - boomspiegels in zelfbeheer: wie wat doet kan in later stadium besproken worden, bewoner Jan zal met gemeente meedenken over plantkeuze (mengsel, goed voor ecologie).
  - nadat plantvakken/bakken beplant zijn, volgt vorm van beheeroverdracht aan bewoners.
- Voor nu: desgewenst nieuwe plantjes plaatsen in bakken (door bewoner Jan) is nog mogelijk, grote groenvakken worden aangepakt bij de tijdelijke inrichting.

Fietsparkeren

- Fietsparkeervoorziening ter hoogte van woongebouw meer richting lantaarnpaal plaatsen (links en rechts daarvan) en in verlengde - richting Binnengasthuisstraat - parkeerruimte voor paar brommers van bewoners, want hoe verder studenten (veelal komend vanaf de Grimburgwal) moeten lopen naar fietsenrek dat bedoeld is voor bewoners, hoe kleiner de kans dat zij hun fiets daar parkeren. Op deze manier blijft ook meer ruimte over bij kunstboom. Fietsenrekken voor studenten staan langs Turfdraagsterpad tegenover BG2-gebouw.
- Type rek:
  - fietsen moeten vastgezet kunnen worden aan rek;
  - middelste plaatje (TuliP): model valt minder op, is slechts vanaf een kant bruikbaar;
  - linker plaatje (nietje): goed schoon te maken, van 2 kanten bereikbaar.
- Uitbreiden in combinatie met parkeervak voor brommers is belangrijker dan het type rek.
- Openbaar fietsparkeren toestaan in goed toegankelijke kelder onder BG3 (paviljoen Theo Bosch), waar al geparkeerd wordt door UvA-personeel.
  Abdullah Al Awwadi zal dit idee intern bespreken.
- Verzoek aan UvA: indien fietscoaches terugkeren (bijvoorbeeld bij start academisch jaar, zodat [nieuwe] studenten bewust worden van wat de bedoeling is), dan ook laten wijzen op: niet

parkeren tegen gevel woongebouwen, niet tegen bakken bij jeu de boulesbaan, noch elders op het plein. Met name kortparkeerders parkeren bij voorkeur even snel ergens buiten. Onderdeel van de UvA-plannen is ondergronds fietsparkeren (bibliotheek, Oudemanhuispoort, BG3) en niet meer in de openbare ruimte, fietscoaches zullen dit reguleren.

Diversen
- Fietsverkeer tegenhouden:
  - verhoging maaiveld is effectiever dan slalomconstructie. Idee: plein (rode vlak) iets optillen en op aantal strategische plekken voorzien van opgangen ten behoeve van rolstoel, buggy, veegwagentje et cetera. Tijdelijke situatie kan gebruikt worden om te testen of opgehoogd maaiveld fietsverkeer in voldoende mate tegenhoudt, want toegankelijkheid voor rolstoel, buggy, veegwagentje et cetera betekent tevens toegankelijkheid voor fietsers;
  - doorgaand (snel rijdend!) fietsverkeer beter reguleren bij toegangsplekken (vanaf Oudezijds Achterburgwal en bij begin Binnengasthuisstraat bij de Spar);
  - drempel bij toegang tot plein (begin en einde grijze pad). Aandachtspunt: bij verhuizingen gaan verhuiswagens via die toegang naar betreffende entree woongebouw;
  - iets verhoogde (wat grotere) boomspiegels dragen bij aan het minder toegankelijk maken van het plein voor (snelle) fietsers, terwijl voetgangers er nog gemakkelijk tussendoor kunnen lopen.
- Locatie jeu de boulesbaan:
  - vlakbij woongebouw is einde middag / begin avond minder zon, dus niet opschuiven (scheelt ook werk en dus geld);
  - fijn dat aan zuidzijde zonnige open ruimte blijft, waar bewoners elkaar kunnen treffen met eigen stoelen en tafeltjes;
  - verzoek: ondergrond verbeteren zodat minder onkruid doorschiet;
  - Aandachtspunt: honden worden uitgelaten in jeu de boulesbak, poep wordt meestal wel opgeruimd maar laat wel resten achter, dus graag klein bordje op een van de plantenbakken zodat bewoners hondenbezitters daar op kunnen wijzen.
- Waterverwerking:
  - idee: berging (grind, roosters) rondom plein (à la De Mirandabad), bij voorkeur lichte kleur, dubbele functie: waterberging, opgevangen water komt ten goede aan groen, over grind/roosters fietsen is oncomfortabel;
  - rainproof inrichten van hele gebied is hoge prioriteit bij definitieve inrichting, dan is ook het bouwterrein weg is;
  - groenvakken absorberen water dat niet naar riool hoeft;
  - naar regentonnen is nog niet gekeken.
- Hittestress:
  - uitbreiding bomen betekent meer schaduw;
  - groenvakken absorberen minder hitte dan steen.
- 'Niet roken op UvA-terrein' wordt onderdeel van opdracht aan 'place making'-studenten, informatie hierover van Abdullah Al Awwadi volgt op ander moment.
- Ideeën voor vergroten van bewonersbetrokkenheid:
  - buurtgenoten wijzen op verslagen van de bijeenkomsten en tekening wensbeeld, vragen wat men ervan vindt;
  - twee uurtjes bij buurtgenoten aanbellen (is interactief en persoonlijk).

5. Vervolg

Prioriteit
Mocht beschikbaar budget niet alle onderdelen van het wensbeeld mogelijk maken dan benoemen de aanwezige bewoners de volgende prioriteiten:
- hoge prioriteit: groen (inclusief linde, bakken bij UvA, plantenbakken aanvullen/verplaatsen), fiets/brommerparkeren uitbreiden;
- lagere prioriteit: plein verhogen, bestrating et cetera.

Wens: experimenteren met waterdoorlaatbare oplossing(en), die toepasbaar is/zijn in bestrating.

Vervolg
Verslag en tekening concept ontwerp (wensbeeld) worden in februari naar de aanwezigen gemaild. Reageren op het verslag kan per mail naar Marieke Hendriks (zie 6. Informatie en contact).
Naar aanleiding van alle input werken Maarten Kool en Harm-Klaas Naaijer het wensbeeld uit tot een definitief concept, dat vervolgens ter vaststelling wordt voorgelegd aan het dagelijks bestuur van Stadsdeel Centrum. Zodra ontwerp is vastgesteld en budget is toegekend, kan gestart worden met de uitvoering. Het precieze startmoment is mede afhankelijk van de tijd die gemoeid gaat met aanbesteding/opdrachtverstrekking, streven is nog vóór de zomer van 2022.

6. Informatie en contact

Voor vragen/opmerkingen over andere locaties die worden ontwikkeld in Universiteitskwartier:
- tweewekelijks gezamenlijk inloopspreekuur van gemeente en UvA:
  tijdens even weken op donderdag, 16:00 - 17:00 uur, Vendelstraat 7 (PRiSM);
- contact telefonisch of per mail: Marieke Hendriks, 06 3094 5945, m.hendriks@amsterdam.nl.

Een van de bewoners bedankt het team van de gemeente voor alle inzet en het geleverde werk.
Marieke Hendriks bedankt de aanwezigen voor hun deelname en inbreng en besluit de bijeenkomst.